

Chẳng những chúng tôi muôn cho hai giông Pháp Nam thương yêu nhau mà thôi, mà chúng tôi hằng mong cho cả và nhơn loại sẽ biết thương yêu nhau sẽ được hưởng sự hòa-bình, cho trên quả cầu này không còn 250.000.000 người nám cõng-quyên mà áp ché 1.500.000.000 người nô-lê như lời ông kia đoán.

XEM BÀI DIỄN VĂN của quan toàn quyền Pasquier

Trong bài diễn văn của quan toàn quyền Pasquier có một câu khuyên nhủ hơi giố g Pháp Nam yêu nhau, hằng cõng nhau mà làm việc để hưởng sự hòa-bình, và làm cho xit Đông-dương mai sau được dù dâu hạnh phúc.

Câu diễn văn trên đây cũng là câu tâm sự của chúng tôi bấy lâu nay. Chẳng những chúng tôi muôn cho hai giông Pháp Nam thương yêu nhau mà thôi, mà hằng mong cho cả và nhơn loại sẽ biết thương yêu nhau, sẽ hưởng sự hòa-bình, cho trên quả cầu này không còn 250.000.000 người nám cõng-quyên mà áp ché 1.500.000.000 người nô-lê như lời ông kia đoán.

Tâm sự của chúng tôi như thế, nay được nghe tâu Toàn-Quyền nói vậy, lẽ nào không mừng. Nhưng chúng tôi chỉ sợ rằng lời của ông Pasquier chẳng qua là một lời chửi ngọc trong muôn ngàn lời chửi ngọc khác.

Trái mày tháng trời; khi Diệp quan và tôi còn bình bút tờ báo Annam, chúng tôi thường nói rằng không chi qui bằng hợp tác với đế huân nhưng ngày nào quyền lợi hai giông người còn trái ngược nhau thì hai giông người đó không thể đe huân được.

Tôi của quan Toàn-Quyền hay sao nhiều khiến cho chúng tôi suy nghĩ ra, cứ do theo cách giao thiệp của người Tây với người Annam hay giờ thì chúng ta không thể không ngầm người cho lời khuyên nhủ trên kia, chẳng khác nào một cái hoa thơm quá giờ rồi phải héo.

Chắc quan Toàn-Quyền cũng còn nhớ rằng năm trước đây, một ông quan lớn Langsa trong con huyết khí chi nô, có nói với một nhà làm báo Annam rằng « tôi coi nghe anh như ». Tron mấy tháng trời đã hay ra một cái dư luận không hay cho sự liên lạc của người Nam và người Pháp.

Cái ác-cùn kia vẫn còn phuot phát trong xã hội Đông-dương, bỗng dung lại sanh ra vụ anh sơn-dần, bặt tai ông J. D. là một người Annam danh giá. Thế mà trong khi nước nhà ly loạn, cả nhà người ấy

dám đem hết tim huyết mà bồi đáp cho tân trào.

Vụ lính cảnh sát với học sinh à-i-dà tháng trước đây cũng do nỗi một ông quan tây khác. Trước hết ông dùng những tiếng mắng lao mà kêu mấy học sinh Annan nên mới gây ra sự mâu thuẫn dưới tên Athos. Quan tàu thương yêu nhau mà thôi, mà hằng mong cho cả và nhơn loại sẽ biết thương yêu nhau, sẽ hưởng sự hòa-bình, cho trên quả cầu này không còn 250.000.000 người nám cõng-quyên mà áp ché 1.500.000.000 người nô-lê như lời ông kia đoán.

Nếu chánh phủ Pháp muốn để huân thì có chí hay cho bằng để huân với mấy cậu học sinh trên đây. Nếu cậu đầu là con nhà tử tế. Tiên cõ, tài cõ, khí ôm bằng chung học về thì phần đông đã sẵn dem thân vào vòng quan lại.

Vì sự giao thiệp không khéo mà ông quan tây kia làm mất của chánh phủ một vài người. Tôi cũng rất hiểu rằng người có quan tâm với nước nhà không nên vạch mắng chuyện này ra. Nhưng tôi nói ra đây là vì chơn lý chứ không phải không muốn cho mấy ông bạn thanh niên kia dem trọng trách lại trả về chửi nhau.

Anh nói hồi này giờ tôi không thấy có chí án thua với chuyện anh muốn nói ráo.

Anh thấy người Bác, người Trung-bản đồ là không? Trên khán-dâng, giữa áo ouvert, dưới dây ham èc.

Rồi sao nữa.

Ô, như vậy không phải là quan thế theo ý dân không? Đó là của dân không khác gì là trái của quan.

Giai ngô hoai.

Vậy chờ chuyện quan lại Annam mà nói thật sao đúng?

Câu CHUYÊN HÀNG NGÀY

Nhập nhảy, nhảy nhảy...

Tục ngữ ta có câu : « Bi буди чор, học mò khôn », thật là đúng.

Có di ra Phan-thiết mới biết cái tiếng dùn dài rằng quan lại Annam vậy, quan lại Annam khác đều sai hết.

Hà khát, tham lam, nịnh hót mắng cái « đéc » tôi chưa biết họ khôi chửa, chở tôi biết, họ làm việc cho đến từ trát cũng chửa theo lòng dùn.

Đè tôi thuật cho mà nghe.

Trát của họ súc cho các tổng, các làng ngày nay cũng dùn chưng rò chuyện tôi nói nói đó.

Vô dùn một đoạn chửi nhỏ, vi trát súc súc, từ cùi công sứ Tòa thương tự ván ván. Rồi đến chặng giữa một đoạn chửi nôm. Đoạn này khô dọc lâm. Trung-nhâm chửi khô, thi thấy linh là nhấp nháy, nhấp nháy. Đoạn chửi lại trả về chửi nhau.

Anh nói hồi này giờ tôi không thấy có chí án thua với chuyện anh muốn nói ráo.

Anh thấy người Bác, người Trung-bản đồ là không? Trên khán-dâng, giữa áo ouvert, dưới dây ham èc.

Rồi sao nữa.

Ô, như vậy không phải là quan thế theo ý dân không? Đó là của dân không khác gì là trái của quan.

Giai ngô hoai.

Vậy chờ chuyện quan lại Annam mà nói thật sao đúng?

Tân-Việt

Tục cưới và tục ma kỳ - quái ở Nam-dương

Mấy đảo Nam-dương, thuộc địa của Hà-lan, thô-nhan phần nhiều còn chưa khai-hỏa, chẳng theo y tôn giáo nào, tục cưới vợ và tảo chúa ma, lại càng quái lạ. Một người ở Nam-dương mới về thuật chuyện rằng :

Người viết bài này không rõ tên là Phan-thiết, nhà trước khi hường một cái địa vị vê vang. Thời kỳ ấy vẫn hay dài là do nơi nước nhà sống xuất ra ít hay

chắc, thi là tốt hơn.

Vì tôi nghĩ như thế nên trong số chót của tờ Đông-Pháp, tôi cũng có nói: Như vậy thi mấy ông chí còn có một phương xin thôi.

Ai ngờ đâu, Chánh-phủ lại hâm hâm muốn nhon cái dịp ấy mà bày ra binh « Ủy-viên »

Nếu như lấy cái lê thà là chịu cho Chánh-phủ lập binh « Ủy-viên » còn hơn để cho Saigon vào trong tay của một phe nghịch hòng với Annam, thi hại

nhieu hoa lâm, thi cái chuyện

Chúng ta giỏi quá đi mà! Ký nghệ thi chế tạo chưa được cái chén nén, đã học thời dem đồ già mà nói là đồ thiệt; tham cái lợi vui vặt & nhứt thời mà không kệ gi đến cái lợi lâu dài trong muôn thuở.

Chúng ta khôn quá đi mà! Thương mại thi due boi chong thay kip al, tri loi nhé đồng-bao với nhau mà cạnh tranh, mà khuyễn loat. Bán hàng thi toan giật lối cho to, vay tiền thi không chịu trả đúng hẹn, cai đao đúc của các ông lão buôn Annam thi nói đến mà thêm chén.

Coi qua trong thứ nhì

1.500 vạn + (1.500 vạn × 2) = 4.500 vạn.

Bó là tôi tình lấy hạng bét, chờ linh cho thiệt linh ra thi hả nhứng ngón ấy mà thôi ru?

Tiền của của ta nó còn chạy đi ngò náo, tưống chảng cần phải nói rõ ra, đây ai là người Annam át cũng dã chán hiểu.

Áy đó, mỗi năm người ngoại quốc họ khuan của đồng-bao ta dí nữa & tôi nói là nứa - là, bón ngàn năm trăm vạn, vậy mà thử hỏi trong mỗi năm đồng-bao ta có làm gi mà lấy lại của ai được xu nào?

Hỏi ra luồng thêm mèo cờ chớ nào có cần chi phải trả lời!

AI thử tiền đâu mà dè cho nó trói tột mèo của cái bọn con

cháu tên rồng chúng ta!

Chúng ta giỏi quá đi mà! Ký nghệ thi chế tạo chưa được cái chén nén, đã học thời dem đồ già mà nói là đồ thiệt; tham cái lợi vui vặt & nhứt thời mà không kệ gi đến cái lợi lâu dài trong muôn thuở.

Chúng ta khôn quá đi mà!

Thương mại thi due boi chong thay kip al, tri loi nhé đồng-bao với nhau mà cạnh tranh, mà khuyễn loat. Bán hàng thi toan giật lối cho to, vay tiền thi không chịu trả đúng hẹn, cai đao đúc của các ông lão buôn Annam thi nói đến mà thêm chén.

Coi qua trong thứ nhì

Ngoại giao tăng trưởng của chánh-phủ Nam-kinh là Vương-Chánh-Đinh (đỗ chinh, huân quan năm 1920) này thi đến Trung-hoa sẽ thấy rõ hoi due il nhien. Mời gởi và xác định kinh vê sự thê thiền quyền & linh sự tài phan & công và bắt đầu từ năm nay.

THÂN-CHUNG

XUẤT BẢN MỐI BUỒI SÁNG

CẤU GIẤM:
DIỆP-VĂN-KÝ

TÒA BÁO:
Góc đường Filippini và Espagne
GIÁ THẬP NỘI: 324

DEPOT LEGAL
PHOTOGRAPHIE
N°10349

Chủ-bút:
NGUYỄN-VĂN-BÁ

Một bài chót về chuyện hội-dồng thành phố Saigon

Cách hai ngày rày tôi đã cả quyết rằng: hội-dồng thành phố bị giải tán, chánh-phủ lập đồng binh. Ủy-viên thành phố là cũng tại ông Nguyễn-phan-Long.

Vi ông Long đồng dung mà lại chay di nás ní với một người bạn hiết của ông De Lachevrotière ra ứng cử, rồi lại xin một vài ông hội-dồng Annam theo minh bỏ thăm cho ông Billès nén mới gây ra vụ này.

Cũng vì ông Long muốn theo ống Billès tên mới làm cho trong sáu ông hội-dồng Annam phải chia re ra làm hai phe.

Cũng vì ông Long làm chia nhau ra tên cõi khi ông Billès đãi cõi họ mới xin thôi.

Vì họ xin thôi nên Chánh-phủ mới có dịp mà giải tán hội-dồng thành phố, lập bàn « Ủy-viên ».

Ông Long vẫn biết ông Billès là người chưa chắc có quyền đặt cõi mà cũng nán nản quyết một cho ông này chịu ra: nghĩa là gì?

Lại cũng vì về phương diện ông Billès có quyền ứng cử không không mà chánh-phủ mới có thể mượn cõi ấy mà làm khô khé.

Vậy thôi, cái quyền của dân Sài-gòn mà bị mất cũng là tại nơi ông Nguyễn-phan-Long.

Song tôi đã kẽ tội ông Long là có lỗi với ông, mà không có lỗi với ông Long công-tich như ông Đốc-phủ Bùi, ông hội-dồng Nương cũng phải nhìn cái quyền của dân ông mà củng chay vò ô ré om sòm.

Song không sao. Cái đó là tại người hiếu thời vụ cùng không. Chó' nhiều chó' dân ông, tuy không xin thuê song, chở cùng dã trách bén trai tựa như thế ấy.

Em có nghe ông chí chi dò nói rằng: « Người ta là một con thú Quốc-sự. Ông ta nói chung « người ta », chó' có, phân biệt gá! trai gi đú.

Huống xưa nay, từ đông chí tây, mỗi khi trong xã hội có cái cách điều chi thì hiềm gilà tên bén gáu.

Còn theo lịch sử nước nhà mình, nói ra như tuồng « khoai vò minh cù », thì mỗi khi có chuyện chí long trời lở đất, cũng là tên bén gáu.

Em dò nói: đương budi nhà nghèo, gái củng như trai, mõi người lõi mỗi phận sự.

Vâl lại « thuận vợ thuận chồng, tát biền đồng cung cang ». Mà đương budi như vậy, ai dã làm trai Nam-Việt mà lại lõi lòng không nghĩ đến công việc nước nhà. Nên trong một gia-dinh, chồng một dường, vợ một ngã, thi dãu cho có chí khi dãu dãu cũng sợ e phải có nhiều dâu trai ngái.

Bởi thế em xin quâ quyết định: Bàn bà An-nam phải nghỉ dã Quốc-sự!

Nhưng..... nhưng em chí xin nhắc có một điều Quốc-sự là một việc cần phải diễn tinh nghị nghị, nói ít hơn làm. Chó' không phải ngồi đậu thi thờ ra, than thời, than vận, than người, làm ra dáng lo dời như một.

Vậy mà ngày nay?

Kết cuộc của cái thời là chịu cho Chánh-phủ lập binh « Ủy-viên » như vậy đó. Tôi chí vi muốn dem hết sự thất cho anh em chí.

Cái sở trường của họ là mõi kinh ai có công kích tên chí, thi họ trai lõi, lại rằng: « uy anh em chung tôi chưa làm đặng điều chí, chó' mười mấy người — số dâng viên — mõi khi xướng ra điều chí dâng như một.

Vậy mà ngày nay?

Nếu như lấy cái lê thà là chịu cho Chánh-phủ lập binh « Ủy-viên » như vậy đó. Tôi chí vi muốn dem hết sự thất cho anh em chí.

DIỆP-VĂN-KÝ
Coi qua trong thứ nhì

Tòa nội-các
Poincaré sẽ sửa đổi
hay không?

Đảng Xã-hội cấp-tiến dã khai hội vi nhất định khõi-gi tin nhiệm Chánh-phủ về cõi tòa nõi các thành lập không dược hoàn-tròn.

Song, than ôi! Cái lời của ông Long dò nói rằng: May ông hội-dồng xin thôi là bõ nghe. Cháu-pu dù dò, hứa cho cõi này, cái khác chờ không chí lạ.

Ông Long nói như vậy có nên tin không?

Nhiều mối khủ nghi quá! Sao trong bốn ông Ủy-viên Annam của Chánh-phủ Đột ra lõi có một người của báo « Tribune indochinoise » đã giới thiệu trong lõi cõi hội-dồng Cảnh-nông. Người ấy là người của ông Nương.

Có phải ông Nương dã dem là đơn xin thôi mà dòi lấy chuyện này cũng it chuyện khác nữa chăng?

Al biết dặng. Chỉ duy một mình ông Nương với ông đốc phủ Bảy biết mà thôi.

Ô, cõi ông Bảy, « chuyện chí muay ngược, chạy xuôi » dòi thế? Có vùng lịnh của ai chung? Cõi ông Bảy dòi lõi lõi?

Có phải ông Nương dã dem là đơn xin thôi mà dòi lấy chuyện này cũng it chuyện khác nữa chăng?

Song không sao. Cái đó là tại người hiếu thời vụ cùng không. Chó' nhiều chó' dân ông, tuy không xin thuê song, chở cùng dã trách bén trai tựa như thế ấy.

Em có nghe ông chí chi dò nói rằng: « Người ta là một con thú Quốc-sự. Ông ta nói chung « người ta », chó' có, phân biệt gá! trai gi đú.

Một mục chí vui, là cái thái độ bất công của các nhà cựu-doan phản-kháng, mà một mục khen vui, ấy là cái tu-cách chí-mật của những kẻ siêng-ninh phùng nghinh.

Chung tôi dã không muốn làm theo hàng người trước, thi dâu lõi thêm bát chửng họng người sau. Chán lị là ông thần chí-tôn của chúng tôi; Cảnh-nông là người bạn chí-thiết của chúng tôi, trong sự phê-blanh bao giờ chúng tôi cũng lấy hânh-chí vò-tu làm myre thuc.

Bối với cái chánh-tich của quan thống-dốc Blanchard de la Brosse, chúng tôi vi bụng công-bằng mà không chí, nhưng nếu khen lại càng không tiện. Chúng tôi chí nói một câu rằng, nếu binh-tinh mà xá, thi chánh-tich của ngài quâ có khú hòn chánh-tich quan thống-dốc Cognacq-xa.

Còn phần riêng của chúng tôi đối với quan Thống-dốc Blanchard de la Brosse, chúng tôi vi bụng công-bằng mà không chí, nhưng nếu khen lại càng không tiện. Chúng tôi chí nói một câu rằng, nếu binh-tinh mà xá, thi chánh-tich của ngài quâ có khú hòn chánh-tich quan thống-dốc Cognacq-xa.

Chung tôi mà dâng phép Chánh

• Polnord & Veyret.

AROME MAGGI

• Polnord & Veyret.

HỌC THUYẾT

Tư-tưởng chánh-trị nước Hi-lạp
Thời-dai sanh ra triết-học chánh-trị
(Tiếp theo 2)

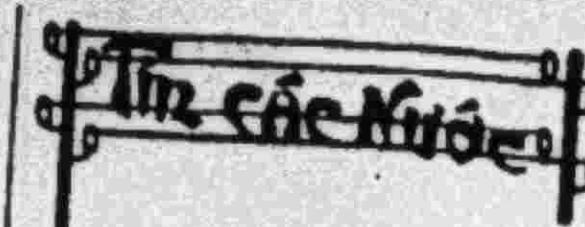
Buông thả bạo nồng-nó cho họ được tự do cày cấy, không phải làm thử dò phyt-thuộc cho mấy nhà địa chủ, lại giáp-dò cho người nghèo-quốc được cùi-dò dem các nghề nghiệp tại làm ở xứ Attica dặng day biếu bọn bình-dân, khiến cho bình-dân ngoài sự sanh-hoại về sự nồng, lại có thể học thêm sự sanh-hoại về nghề buôn-nghè-thợ; lại định ra quyền-hạn «được có» và «đã ruộng», và đặt ra luật «tôn-tiến dùng xai», để hạn-chế người giàu khêu trương quyền lợi và phung phí tiền của.

Nhưng mà sự cải cách kinh-te của Solon, không phải là chánh-sách chia đều kè giài người nghèo, chỉ là chánh-sách điều-hòa bằng cách tiêu-cục. Cho nên Solon có nói: «Ta không phải muốn cướp của cái của kẻ giầu, chỉ là muốn khiến cho kè giài và kè nghèo dồi dường điều hòa đó là quyền lợi nghĩa vụ đương-nhiên của ta».

Sự cải cách hiến-pháp của Solon cũng là trọng cả qui-tộc và bình-dân, ông không lấy tư-cách-gia-dinh làm mục tham-chánh, mà dùng tiền của nhiều it làm mục tham-chánh. Chiết theo số tiền của nhiều it, chia nhán-dân rất nhiều, mà sự chủ-trương cũng không phải mới ý, nhưng ý-kien phan-dong, thì đều muốn phan-tiên-tuong, đánh dò hết thấy tôn-giao-dao-dức, và phong-tục pháp-luật từ xưa truyền lại, mà chủ-trọng để lợi riêng của từng người. Chỉ khác nhau là, kè thi chủ-truong ve chánh-the chuyen-ché, kè thi chủ-truong ve ly-huyet-binh-dang, cung co người chay-y ve sự khoai-lice, ina cung co người thi chay-y ve sự ty-do.

Bọn này đối với lịch-su chánh là người trước nhất chủ-truong ve chay-nghia ca-nhan, mà co the cho la nguoi truoc nhut chay-truong ve thuyet « chánh-trị theo khé-uoc ». Họ « nhận rằng chánh-trị va xa-hoi; không phải là vật thiêng-nhiên, là vật do ca-nhan ke thiêp khé-uoc ma lam uen ». Vì rằng the-gioi tự-nhiên, tuc la the-gioi ke tranh nguoi cuop, muon ngan ngua sự tranh cuop cho xa-hoi, moi do mot so it nguoi dat ra khé-uoc, ket luy mot vang the-lue, de thong-tri ke khac. Sự gay-dung nha nước khong phai do ke manh ket doan-the de de nen ke yeu, chánh là do ke yeu ket hiem doan-the de chong-cu ke manh. (Còn nữa)

Vì kiến của Solon như vậy, thiết-dáng kinh-phap, tiếc rằng tới lúc thiêt-hanh, lại chưa thoát khỏi cái tê dùng người giàu làm trung-tâm cho nền chánh-trị, khiến cho quyền lực của bọn qui-tộc cũng vẫn quá thịnh. Bởi

Thể-lực Nhứt-bôn dõi
với Tàu-ở Xiêm-la

vậy, chẳng bao lâu lại sanh ra cuộc chiến-tranh ve glai cap, cũng vi cuộc chiến-tranh ve glai cap do, mà tư-tưởng chánh-trị của Hi-lạp lại tiến lên được một bước nữa.

Tóm-lai, thể-ký thứ năm trước đời kỵ-nguyên, tư-tưởng của Hi-lạp đã sanh-nhiều cuộc biến-ngoè-nóng, lại có thể học thêm sự sanh-hoại ve nghề buôn-nghè-thợ; lại định ra quyền-hạn «được có» và «đã ruộng», và đặt ra luật «tôn-tiến dùng xai», để hạn-chế người giàu khêu trương quyền

lợi và phung phi tiền của.

Sự cải cách hiến-pháp của Solon cũng là trọng cả qui-tộc và bình-dân, ông không lấy tư-cách-gia-dinh làm mục tham-chánh, mà dùng tiền của nhiều it làm mục tham-chánh. Chiết theo số tiền của nhiều it, chia nhán-dân rất nhiều, mà sự chủ-truong cũng không phải mới ý, nhưng ý-kien phan-dong, thì đều muốn phan-tiên-tuong, đánh dò hết thấy tôn-giao-dao-dức, và phong-tục pháp-luật từ xưa truyền lại, mà chủ-trọng để lợi riêng của từng người. Chỉ khác nhau là, kè thi chủ-truong ve chánh-the chuyen-ché, kè thi chủ-truong ve ly-huyet-binh-dang, cung co người chay-y ve sự khoai-lice, ina cung co người thi chay-y ve sự ty-do.

Bọn này đối với lịch-su chánh là người trước nhất chủ-truong ve chay-nghia ca-nhan, mà co the cho la nguoi truoc nhut chay-truong ve thuyet « chánh-trị theo khé-uoc ». Họ « nhận rằng chánh-trị va xa-hoi; không phải là vật thiêng-nhiên, là vật do ca-nhan ke thiêp khé-uoc ma lam uen ». Vì rằng the-gioi tự-nhiên, tuc la the-gioi ke tranh nguoi cuop, muon ngan ngua sự tranh cuop cho xa-hoi, moi do mot so it nguoi dat ra khé-uoc, ket luy mot vang the-lue, de thong-tri ke khac. Sự gay-dung nha nước khong phai do ke manh ket doan-the de de nen ke yeu, chánh là do ke yeu ket hiem doan-the de chong-cu ke manh.

Nghị-viện Pháp đã lại bắt đầu làm việc

Thượng, Hạ, hai nghị-viện đã lại bắt đầu làm việc từ ngày 8 Janvier. Ban tri-sự đã cử lại ở Ha-nghị-viện ông Fernand Bouisson được 414 tham-tai cũ làm nghị-luống. Ban tri-sự trước được hoàn-toàn tái-cử.

Một bài chót ve chuyện
hội-dòng thành-phố
Saigon

Chỉ xin ai đã đọc mấy bài nói ve chuyện hội-dòng thành-phố, thì đừng tưởng như lời huyền-truyền rằng tôi sắp ra đứng đầu một cái sô ra trong cứ kỵ-tháng năm tay tôi đây.

Không, không, không đâu. Làm báo thì cứ lo nghề làm báo mà đến en tri ngô của anh em đã chịu khó mà đọc mỗi ngày, chẳng bao giờ tôi dự dến hội-dòng chí hết, lừa là « thành-phố ».

Mấy ông Lập-hiến sót dừng lo !

DIỆP-VĂN-KÝ.

Sau khi tôi viết xong bài này lại có tiếp tục được một bài của Ông Đốc phủ Bảy dâng ở báo Quốc-Nam than phiền rằng Ông ta với Ông Long không giận hờn gì hết, xin công chung chờ đợi theo lời báo « Hán-Chung ».

Có nên tri lùi không?

Không, mấy ông có giận nhau cũng không quan hệ chi đâu. Hùm ô potrà nói đều là chỉ thuật lại những lời của Ông Long nói thế thôi, chứ không bao giờ cho việc ấy là việc can yêu.

Huống chí từ số đầu « Thần-Chung » đến nay cũng đã động hòn rỏi, thì nếu như trong bài ký-thuật của tôi có chuyện chí sai, Ông Long đã định chánh từ bao giờ kia, phải cần chỉ Ông Bảy nói giàm.

Ông Bảy nói thế, chờ tôi tưởng chúc Ông Long, đều làm lục đến đâu, chờ cũng không đến hèn ; nói rồi lại chối.

Mà quả như Ông Long có chối thì tôi cũng xin cười mà đáp lại rằng: Cám ơn, ông cho tôi có một cái dịp biết rõ ông là người thế nào, cảm ơn !

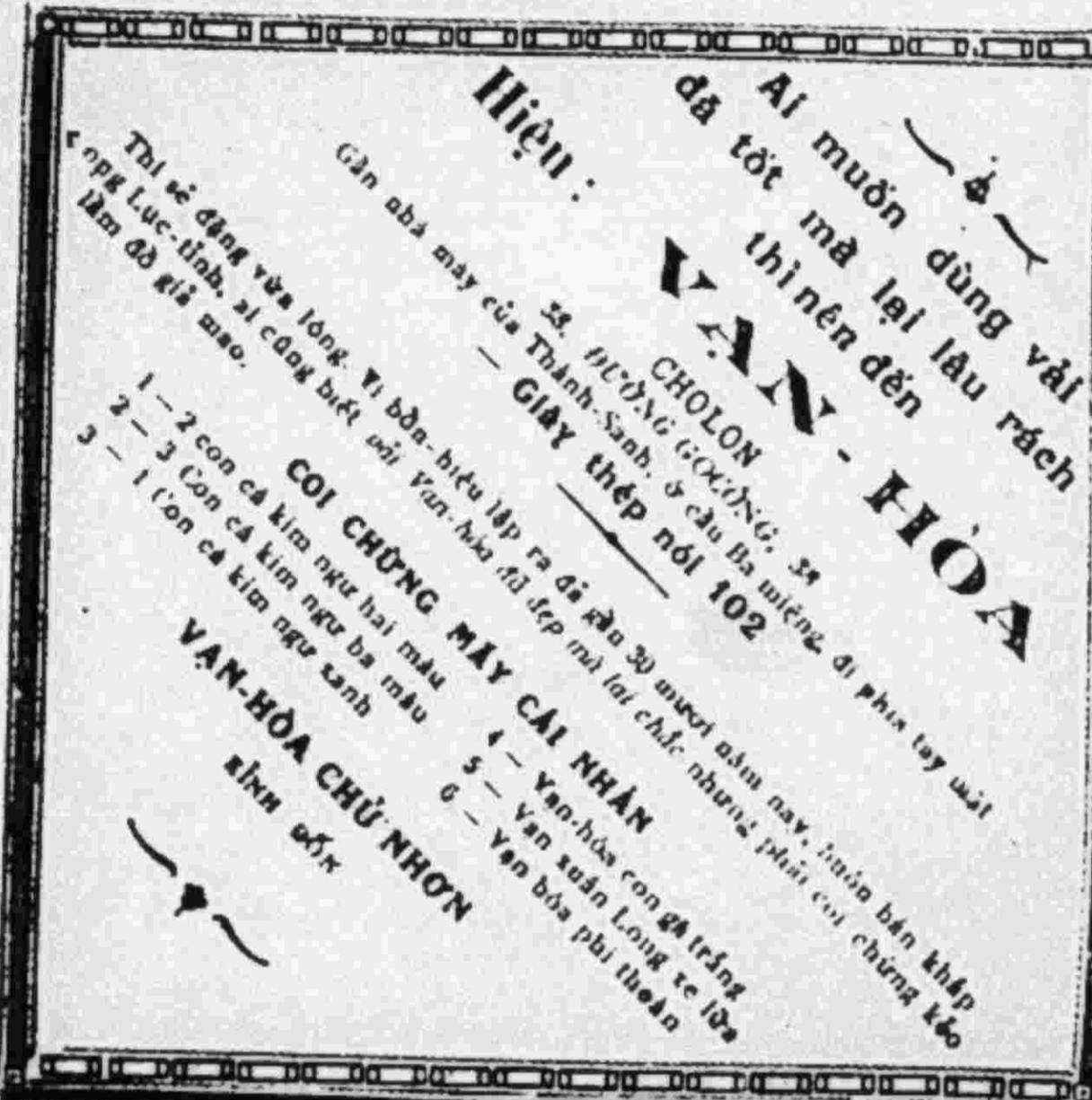
Ông Albert Thomas không ở
lại Saigon

Những điện-tin gởi lại thường chảng có việc gì cho chặc thiệt lắm. Cố tin thi nói rằng quân quoc-dân còn có 6 kilomètres thi lối Kaboul, có tin lại nói rằng quân quoc-dân ở mây trời Phia Bắc đã bị đội pháo thủ nhà vua đánh tan hêt.

Tổng-đốc lỉnh Jallalabad vẫn đang diễn-dinh với dâng quoc-dân.

NHA IN BAO-TON

23, Rue Filippini et d'Espagne
-- SAIGON --

Ông vua thuốc lậu là ai

Thuốc trị lậu (sang đặc) và tiêm-in hiệu TÙ-NGỌC-LIỀN rất dễ uống không công phết, xđ, mửa gi hết không cù, nước chảng đau rát, uống thuốc vò cù sì làm việc như thường, không khí đường sanh-dục, mà trị bệnh mau dứt nọc không khí não bình trở đi trở lại, là nhô thuốc dày chất đặc, vị trùng bầm trong hang-quang-ra. Các bệnh đau-lâm nặng biến chứng như là: tè, ngứa, nhứt môi xương cốt, nồi mệt bầm minh, đòn tri, goutte-militaire vẫn dùng thuốc này là mau dứt bệnh; thiệt là hay phi thường. Nếu thiên hạ mới tăng cho ta (Vua thuốc) Lậu, Số 30 truoc tang tri lậu mới phát mồi ve 1 đồng. Số 3 thuốc hoàn trị lậu lâm mồi ve 1 đồng ruồi. Số 6 thuốc tim lâm mồi ve 2 đồng. Số 9 thuốc tuyệt nọc lậu mồi ve 1 đồng. Lậu uống số 35 hay là số 3 kèm với 9. Tim lâm uống số 6. Thuốc rất, lỗ số 26 mồi giờ 2 cái. Vừa lậu vừa tim là uống số 35 hay là số 3 kèm với số 6. Bồn hiệu báu đà 50 thứ thuốc hiệu TÙ-NGỌC-LIỀN như là: ho, siêng, tức, kift, rét rùng, nóng lạnh, đều kinh, bô thận, sủu rát, đau mắt, té bại, thời khí, đau bụng lâu năm, đau lưng vẫn vẫn. Thuốc này dùng 1 lít 2 ve là bệnh khỏi, nhất là thuốc nòng lồng người, lòn và tròn sờn hinh nặng đến đâu và lậu cách nào chỉ dùng 2 ve là khỏi hàng tri đồng bình rất rung và chói nước đè như chorf ai có bệnh chí cù viết thư hỏi và đã có trả lời muôn xin catalogue, thi gửi 2 cái cỏ, ở Saigon mua tại N° 30 Rue Roland-Garros các nơi cù viết thư cho hiệu Delly M.

Monsieur BINH-THÀNH-SƠNG
A CÀI-NHUM (Poste)

Sứa hiệu con chim NESTLE
là tốt hơn hết trong thế giới

PHẠM-HA-HUYỀN

Transitaire

Bao-tanh-van-tai, làm thuế douane các hàng-hóa xuất-cảng nhập-cảng và gởi lanh-dà bagages.
Có tiệm bán sỉ: giày dép, vải mùng, hàng bắc, tạp-hóa pháo & Việt-nam, trà bông.
Ở xã xin gửi thư thương-nghi.

Téléphone : 231

MÁY XAY GẠO

Của người Đức (Allemagn) hiệu Nagel et Kaenap, là một nhà chế tạo rất có danh tiếng ở hoàn cầu

KAMPNAGEL COLONIA FILIPINA

Daily độc-quyền cho còi Đồng-Pháp
Sté Electro-Mécanique Indochinoise

Máy gach, máy cưa, và các thứ máy cho các nhà nông

B.P. 38. — 2, rue Ohier (gác đường; Charier và đường Ohier) Saigon — Téléphone: 516

Adressé à l'graphique : Comindoc

Lê-Công-Hòa công ty

62 Bld. Tông-đốc-Phương Chalon
Téléphone N° 425.

École franco-Indochinoise
de Dactylographie et
Comptabilité Pratique

11, Rue Legrand de la Liraye, 11
Dakao-Saigon

Học sinh muốn mua thành tài
và làm mua việc huy đến Dakao-
Liraye mà học ba tháng
Professeurs cấp-ba g Cao-dâng
kèm xác rất cần mẫn.
1. Diplôme de l'École supérieure
à Paris, 2. Licencé en droit,
3. Docteur en droit, 4. Diplôme
l'École des Hautes Études à Paris.
Thợ và giày thép xing gởi cho:
M. Phạm-văn-Vinh, Directeur
M. Souce, Sous-Directeur
16 Rue Legrand de la Liraye 11
Dakao-Saigon.

Qui đánh cùa tôi

Đây rong cùa Pháp cho
nhà tôi học trên 13 năm
nay.

Nay tôi men xuất bản
cuốn

TÔI HỌC CHỦ PHÁP
cho nhà tôi học không
và thê-học theo cách gõ
bai đến nhà

Giá mỗi cuộn 2 \$

Tiền gửi tôi chin, man-
date gởi cho P. Rousset

Cánh trượng
RAPID PROGRESS
Cholon

Có; chính tôi may mắn
cù ta và cù ta vẫn & bên cạnh tôi.

Vậy di ở đường An-tinh?
Số 7. Đứng chờ cửa số phòng
rùa mặt nhà tôi mà dom của
thì thấy này cửa số phòng, ra
mặt nhà cù ta.

Thầy người là nói rằng
ay là một người đê thương
phai không?

Vậy chờ cùa không qua
ta hay sao?

Không, nhưng tôi hiện
lên quen làm.

Cùa muốn lôi biển, chui
lô mình chơi không?

Không, tôi muốn di với
thiện tôi cho cù.

Muốn tôi nhà cùa

không?

C.

Thế thì không.

Sao vậy?

N° 24

TIÊU-THUYẾT

(Dịch tiêu-thuyết tây)

Người dịch: Võ-Danh-Thi

VII

(Tiếp theo)

Rồi đó ngày nào tôi cũng di
đến đê hồi binh-tinh của cù ta
song tôi không biến tên họ vào
sô, cũng không đê danh-thiếp
lại. Vì thế nên khi cù ta vừa khá
dày và di hưng-giò ở Bich-Nha
thì tôi, đều biết ca.

Nhung-ve sau ngày qua tháng
lại, tuy không pi-ái là tôi đã
quen hâm cù ta, nhưng mà cù
tâm-giác & trong tri tôi coi
chóng như đê mồi ngày một
phai lụt. Kể đê khon-sô viêc
khô-khán g, bởi vì từ khi cù ta

tôi-phai di mang-hang-nghé công
việc trien-miền, trong bụng tôi
lần-lần cũng đã xao-nhông, sau
mỗi khi nhớ tôi tôi câu chuyện
làng-bang kia, tôi cũng chỉ muốn
coi như là một mối si-tám của
con người ta trong lòn đường
còn niên thiếu, kip den lúc khôn
lòn-hồi-tưởng lại không thể
không tự lấy làm.

Và lại nếu tôi mà khuấy được
sự nhớ thương đối với Thu-Cúc
cũng không phải là một việc
đã khôn-sô viêc khô-khán g, bởi vì từ khi cù ta

Duy-vân ngưng một lát rồi
lại nói tiếp: tuy-nhiên ràng tôi
biết tôi còn yêu-mến Thu-Cúc,
nhưng tôi thấy rằng tôi vẫn có
nghị lực hơn trước và trong cái
bụng mong-mỗi gặp nhau lại,
không phải là không có cái ý
hợp, và chúng như trong bụng

vẫn cho tôi là quen, nhưng mà
không biết đích tôi là ai, vì lúc
cù ta đê kiền viền-vọng trở xuống
thì thấy hai môi mím-tuôi một
cái rất nhẹ-sé, tướng như đê đáp
lại cùi chào mà tôi sắp sửa-ogn
cùi vây, nhưng tôi không
chào, cùi y muốn tôi ra rằng cù
túy cùn nhỏ tôi mà tôi thi đê
quen cù ta đê ròi.

Thấy vậy cù ta trưởng là mìn
lâm, bèn day đầu dì.

Trên sân khấu người ta đã dò
màn.

Gặp Thu-Cúc tại rạp hát đê
nhieu lần, mà tôi cùa-he bao
giờ thấy cù ta đê ý coi na.

Còn tôi, thi tôi cũng không
thien hat cho lâm, thi cùi-de y
vao co ta, nhưng tôi daun lam
sao cho co ta dung-biet. Vì vay
toi thay co ta daun mat voi moi
người ngòi o cùi lò ngay trước
tôi ta; tôi bèn ngòi qua cùi lò
ay im thấy một người daun
vẫn quen biết với tôi.

Người daun báy xia kia vẫn
là một tay khai chơi, sau cù meo.

men muon lop di hát nhưng mà
không thành, bèn xoay qua nghe
quon han và mờ một tiem may
đê dan-ba, vi y-thi quen biết het
thay các á-hoa-khoi ở Kinh-thanh
Ba-le.

Tôi liên nghĩ trong bụng rằng
tôi có thể mượn thê người daun
báy mà gần gũi thu-Cúc dâng,
bèn thia lục y-thi ngòi lại phía
tôi, tôi chào y-thi cùi vùa tay vừa
mắt.

Không đê tôi nghĩ vậy mà ta
ra trung vây, quâ nhiên y-thi
kêu tôi lò chò lò ay.

Đi-Ba, tức là tên người daun
báy, là một người daun-ba cao
lòn day đê chung cù bùu mươi
tuổi. Voi lượng người daun-ba ay
mỗi khí munh munh hoi chuyen
gi, không cùa puoi khieu noi ei
hoi duoc, như là kui nao... uon
hoi một chuyen đê nêu chuyen
toi muob biêt day.

Tôi tatum lục di ta daun mat ngòi
Thu-Cúc mà bòi rằng:

— Chò di ngòi ai lò?

— Thu-Cúc.

— Di quen người ấy phai

không?

TRINH THẨM TIỀU THUYẾT

ĐÁNG X

Dịch-giá: NHƯ NGỌC (Giữ bản quyền)

XIV

(Tiếp theo)

Quân giàn mưu tri đã điêu,
Tổng hình biến hóa trăm chiêu linh ma.

Ban dẹp ba người à, tôi
thấy thừa một chỗ thi kín lấp lấp.
Song không dam hỏi lai-lich.
Chung tôi mới bắt đầu ăn thì
thấy một người bén một cái áo
lông dài như của chúng tôi,
dày cùa vò, ý bò ra, treo
len mác và nói:

— Xin lỗi, tôi lại trễ một chút.
Y tự-nhiên lời ngời vỗ ban
ma súu-soán àn, Trinh-Minh hỏi:

Thê nào?

— Chưa thấy gì hết... Từ
đây cho đến phủ Giản-minh tôi

dá cho người đứng chờ: rỗ-rắc
khắp dọc dảng, có chuyện gi
xảy ra chia náo họ sẽ truyền-báo
ngay cho ta biết.

— Được lắm... Anh có thấy
hầu-tước di không?

Có. Hầu-tước di về một mình.

— Một mình à? Không có
người cầm bánh sao?

— Không. Söp-pho của hầu-
tước cứ-chỉ một cách cung lá.
Nó đứng bên xe một chút, đợi
cho hầu-tước vỗ trong quán rồi

(86) thi nó lại trước cửa quán mà
đứng ngóng. Liên có một người
lai bén nô, nói chuyện với nó
nhưng bị cầu rót đi. Nó bèn chui
xưởng dưới xe làm gi một lát
không rõ, rồi bỏ xe đó mà đi
về me người nói chuyện với nó
đi trước. Hugs một lát thì hai
ông lại đây. Hồi lâu thấy, đầu
tước ho-hai chạy ra, không thấy
söp-pho đâu thì ngó quanh, rồi
rùng vai ra ý thấy kẽ söp-pho y
muôn làm sao về dặng thì làm,
hầu-tước cui xưởng quay ma-ni
ven, may chạy, hầu-tước nhảy
không có trong xe thì là may...
điều:

Trinh-quân diêm đầu mà
rằng:

— Tôi liệu chừng mọi việc
như vậy. Rồi sao nữa?

— Hầu-tước vừa di thì lại thấy
một người lát-dot chạy tới dảng
lynh-quynh lâm, kêu la lấp tói
ngó trước sau. Bồng thay
y lựng một vật gì ở dưới đất,
rồi chạy vồ trong quán, vừa
chạy vừa nói: « Nếu Tiết-chi
không có trong xe thì là may...»

Song hầu-tước rõ ràng đã
lên xe chạy rồ, thi người ấy
lai sao nữa?

Một chwil sau nữa, lại thấy
người đó chạy a col bộ khung-
hoảng hồn lục rượt, y lên xe
của y, söp-pho cho xe chạy, di
duổi theo hầu-tước.

— Phải rồi, đúng có vậy. Bây
giờ tu chỉ có việc ăn cho no
lèn mà thôi.

Chúng tôi ài uống đầu do,
bà xi-gà đã gài trót điều thi
thấy tiếng lu om-sóm, pha
thêm mấy tiếng lồng sầu. Viên
cánh-sát ngồi ài với tôi lát-
dot chạy đi. Tiếng la, tiếng súng
nữa, Trinh-quân đang giày biếu
tôi:

— Chúng ta di voi chơi.

Chúng tôi bận áo lồng vào,
rồi ra di về mé có tiếng la-ô,
trong túi chúng tôi mỗi người
đã sắp sẵn một cty súng sáu.
Tiếng la ở từ ở mé sau vướng lại,
cũng hơi xa nhà quán.

Chỗ đó như một vũng dày
nước không với giòng sông,
lau-yê cùng các thứ cây dưới
nước mọc dày kín-mít, một
người lở té xuống đó thi tái
tàng-mệnh vì có biến hơi cung
bị rè cây bò chặt lấy mình
không cử-dộng được. Trong
truyền dâ có hai vợ chồng mởi
cưới, cheo ghe chơi, té xuống
dòng, khi người ta di kiêm thi
chỉ thấy có cái khăn quàng của
người đón-bà còn hai cái xác
đều di dâu mít.

Chúng tôi di tới nơi thi thấy
một người ngồi câu cá hồi này
vốn là lính cảnh-sát ăn bón già,
kè trên bờ, người ở trong ghe,
đang lầy sào và câu lèm thăm
dưới nước:

— Cái gì vậy?

— Tháng hối này già làm dứa
hầu trong quán cơm ở dưới
nước này.

— Ở dưới nước?

— Phải. Nó nhảy xuống dày
để thoát tay chàng tôi. Cố lè nó
nằm luôn ở dưới dày nước...

Chúng tôi mù ngay chỗ nó nhảy

xuống này dâ năm phút rồi mà
chưa thấy.

— Năm phút... Họ chàng

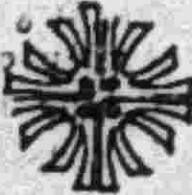
là cá, người ta thi chết đuối rồi.

— Chúng tôi hối này v่าย kim
nó tư bờ, nó coi thế không chạy
dường nào dặng bến bờ nhau
vào lui tôi, may không ai bị
thương nặng, chúng nó hết dạn
bến làm liều nhảy dài xuống
sông, chúng muỗi bơi qua bến
kia, song khó lâm, chờ náo
chợ chở này lâm lau-say để mất
mạng lâm. Sao không biết, rõ
ràng thấy nó nhảy xuống dày,
không thấy nó thò lên mà xác
nó cũng không thấy.

Trinh-quân ngầm đám lau-
sậy mọc xanh um, hồi lâu nói:

— Nếu nó không chết mà nó
cò cang đắm thì nó thoát thân
được.

Trong bụng tôi cũng đã nghĩ
vậy. Nếu nó là tay đại-bom thi
cò dưng yên ở dưới bùn lầy
ngửa mặt lên cho nước lấp cù
chì đê hai con mắt và hai lò
muỗi ra khỏi nước, lại nhớ có
hóng các lá cây che khuất thi
quyet nhiên không thể gi thấy
được nó ở chỗ nào. Chỉ rủi có
cây sô-cô-la nhảm phải nó, cây
câu-liém kéo nhảm phải nó thi
mới lòi nó ra mà thôi. Nếu
không thi lính cảnh-sát có người
não chèo ghe di sát bến nó cũng
không ngờ đâu.

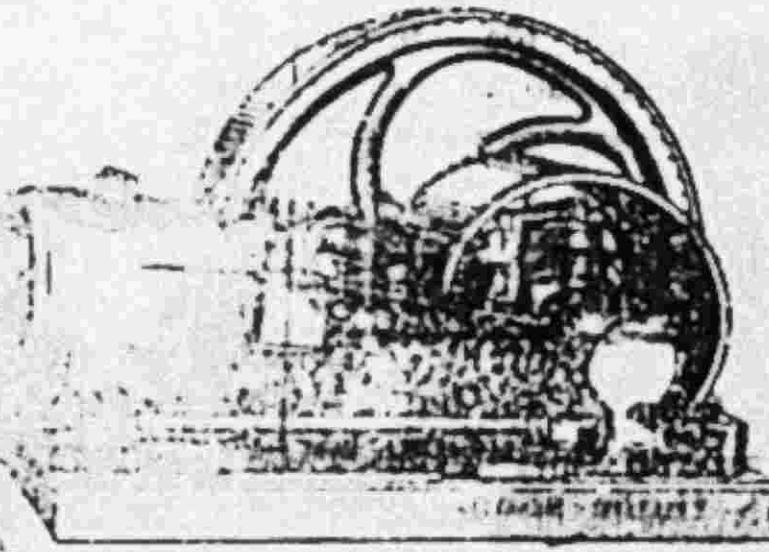

(còn nữa)

J. CAIRNS

Adress tele-graphique : DOUGLAS - Saigon
N° 63 Rue Le Febvre - N° 215 Quai de My Tho Binh Cholon
Thay nghệ nhanh máy tay gao. Bán và rap nhiều cái rồi
đến hàng vua lồng Qui-khach

GIA BAN PHẢI CHẶNG

Có motor namin hiệu National và thứ đứng biển
• Petter chạy bằng dầu Mazout, il hao dầu, mỏ, công tiễn bê
lím, cung co máy lửa chum trâu, hoặc cũi (machines à
vapeur) những món kè trên dây đều đồ kiêu lớn, nhỏ, tùy ý
còn bao dù độ phu lông trong những nhà máy.

Sau xe nhỏ của ông

ông dùng 12 mã lực

HOTCHKISS

Sau xe lớn của ông

ông trồ iai 12 mã lực

HOTCHKISS

là thứ trung

Bởi vì thứ xe đó có dù sự iai ông cần dùng
Đường cho cò xâu di nữa cũng được êm ái, le,
chạy mau. Thứ xe đó cầm tay bánh di chau-thanh
nhé nhau không có khó nhoc, sở tồn lòi lòi, thành
ta thứ xe rõ hơn hể, dùng đồng lâu.
Nếu ông chưa nhứt định

Bởi vì ông chưa có di thử

HOTCHKISSGARAGE JEAN LUMTE
34, Bd. Norodom SAIGON

Sở chuyên mòn
lo việc điện-sản
và thương-mại

Brophy & Poyntz số 117

MUỐN BẢN

1. Đất iai Phê-nhận khai pha 300
m2 mua giá 10.000
2. Đất iai Phê-nhận khai pha 100m2
mua giá 8.000
3. Đất iai Phê-nhận khai pha 50m2
mua giá 5.000
4. Đất iai Phê-nhận khai pha 30m2
mua giá 3.000
5. Đất iai Phê-nhận khai pha 10m2
mua giá 1.000
6. Đất iai Phê-nhận khai pha 5m2
mua giá 500
7. Mua đất nền - kinh doanh, mua
300 m2 mua giá 20.000
8. Việc hỏi thăm đất cát sỏi
để mua và chuyên mòn lo việc
diễn-sản và thương-mại.

trường des espagnes số 117 Saigon

Société d'imprimeries et librairies Indo-chinoises
MALVON C. ARDIN
Rue Catinal - Saigon

Chin-chu vi-Đi-đi
hay den Thie-in
Chin-le nhà in
đóng Pháp thi se
đóng cửa long và Le mellar actual
nganh tiếp một cách vui cát uan-chu
dat lit-ki...

Phòng khám bệnh
ở Cần Thơ

của Ông Trần-văn-Na, y-khoa Tán

Tốt nghiệp tại trường Đại

hiệu Paris

Chuyên-trị dù các chứng

bệnh

12 Boulevard Gallieni - Cần Thơ

ngang trước bia kỷ niệm.

Ai là người có bệnh nên đến

điều Trần lu một tag quốc thủ

điều

điều